

اسکندر مقدونی

هارولد لمب
ترجمہ دکتر رضا زاده شفق

www.ketab.ir

تهران ۱۳۹۱

اسکندر مقدونی

ہارولد لمب / ترجمہ صادق رضا زادہ شفق

صفحه‌آرایی: انتشارات مهرآمین

صفحه آرایي: انتشارات مهرآمين

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱

تصویر: ۱۰۰۰ نسخه

ISBN: 978 - 964 - 8328 - 73 - 8 ●●● ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۸۳۲۸ - ۷۳ - ۸ شابک

قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

خیابان انقلاب - خیابان دانشگاه - خیابان لبافی نژاد - پلاک ۱۷۴ - درب پارکینگ

تلفن: ۶۶۹۷.۷۴۵ - ۶۶۹۷.۷۴۴ تلفکس: ۶۶۹۹۹۵۱۲

سرشناسه: لمب، هرولد، ۱۸۹۲ - ۱۹۶۲ م.

عنوان و نام پدید آور: اسکندر مقدونی / هارولد لمب ترجمه صادق رضا زاده شفق

مشخصات نشر: تهران: منشاء دانش، ۱۳۸۸

مشخصات ظاهری: ۲۱۳ ص.

شایک: ۸-۷۳-۸۳۲۸-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیا

یادداشت: این کتاب در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است

موضوع: اسکندر مقدونی، ۳۵۶ - ۳۲۳ ق.م - داستان

موضوع: داستان‌های آمریکایی - قرن ۲۰ م.

موضوع: شاهان و فرمانروایان - داستان

موضوع: سرداران - داستان

موضوع: یونان - تاریخ - استیلای اسپارت و نب، ۴۰۴ - ۳۶۲ ق.م. داستان

شناسه افزوده: رضا زاده شفق، صادق، ۱۲۷۲ - ۱۳۵۰، مترجم

رده بندی کنگره: ج ۱۳۸۸ ۵ الف ۲ م / PS۳۵۳۵

رده‌بندی دیویی: ۸۱۳/۵۲

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۶۰۴۶۰

فهرست

۵	سخنی درباره‌ی مؤلف
۷	دیباچه به قلم مؤلف
۹	گذرگردونه‌ی آفتاب
۳۷	معمای شکل زمین
۷۳	دموستنیس و قبرهای خیرویا
۹۱	کوه‌ها و یس
۱۰۷	راه به سوی ترویا
۱۲۳	سرپل
۱۳۲	اولین تابستان و زمستان
۱۴۵	ایسوس
۱۶۱	زن دَمَشقی
۱۷۵	دروازه‌های دریا
۱۹۱	بازگشت به شرق
۲۰۵	بانوی ددان
۲۲۱	تخت جمشید (پرسپولیس)
۲۳۹	پرها، خورشید و دولت شاهنشاهی
۲۵۱	بلای تجمّل
۲۷۱	رود دریا و رود ریگزار
۲۸۹	روشنک
۳۰۹	فیلها و آخرین رود
۳۳۱	بازگشت به مغرب زمین
۳۴۹	فساد تمول
۳۶۱	عاقبت سپاه

آبهای بابل.....	۳۶۹
بعد.....	۳۷۵
مقدونی.....	۳۷۷
جانشیان.....	۳۷۹
قوای سائقه.....	۳۸۳
شهرهای کاروانی.....	۳۸۷
امپراتورها و عناوین آنها.....	۳۹۳
افسانه‌ها.....	۳۹۷
قضاوت اخلاف.....	۴۰۳
حالات جنون.....	۴۱۱

اسکندر جهان متمدن را از یک خطر سیر برآورد و در مسیر دیگری
افکند و عصر نوینی آغاز نهاد؛ هیچ حادثه‌ای در جهان همانند این
حادثه روی نخواهد داد.

از تاریخ قدیم کمبریج
تألیف: و.و. تارن

سخنی درباره‌ی مؤلف

شش سال پیش یعنی اواخر سال هزار و نهصد و چهل و نه میلادی که در آمریکا در
شهر زیبای لس آنجلس با آقای هارولد لمب دیداری داشتم در این دیدار مشارالیه
نسخه‌ای از چاپ اول کتاب اسکندر مقدونی را به اینجانب اهداء نمود. در آن موقع
هرگز به خاطرم نمی‌گذشت که روزی طالع مدد خواهد کرد و من همان کتاب را به
فارسی ترجمه خواهم نمود. اینک با توفیق خداوند بزرگ و تشویق دوستان به این
موفقیت نایل آمدم و امیدوارم بدین وسیله خدمت ناچیزی نسبت به عالم علم و
ادب کشور عزیزمان انجام داده باشم.

آقای هارولد لمب Harold Lamb در ۱۸۹۲ میلادی در ایالت (نیوجرسی) آمریکا
به دنیا آمد تحصیلات عالی خود را در دانشکده‌ی ادبیات دانشگاه کلمبیا پایان داد.
در تاریخ خاورمیانه مطالعات به جا آورد و در مجلات معروف آمریکا مقالات مهم
انتشار داد. سپس به کار تألیف دست زد و یک سلسله‌ی کتابهای مهم به رشته‌ی
تحریر کشید که از آن جمله: چنگیزخان، تیمورلنگ، جنگهای صلیبی، سلطان
سلیمان قانونی و اسکندر مقدونی یعنی کتاب حاضر است. این کتابها به زبانهای
مختلف حتی فینی و مجاری و ترکی و عربی وارد و ترجمه شده است.

مؤلف محترم اولین بار در سال ۱۹۳۲ میلادی به ایران آمد و در همان موقع به
اخذ نشان علمی از طرف ایران نایل گشت و با استفاده از فرصت اطلاعاتی در باب
اخبار افسانه‌وار راجع به عمر خیام گرد آورد و بعدها کتابی به نام آن شاعر انتشار داد
که تاکنون به زبانهای آلمانی و ترکی و عربی ترجمه شده است. بعد در سنوات
جنگ دوم جهانی بار دوم و در جشن هزاره‌ی ابوعلی سینا یعنی یک سال پیش بار

سوم به این دیار مسافرت کرد.

هارولد لمب در این مسافرتها از مطالعات تاریخی در ممالک خاورمیانه باز نماند و از آن جمله خط سیر اسکندر را از مسقط الرأسش که مقدونی باشد تا حدود هندوستان شخصاً گشت و فقط به داخل هند نرسید. پس در کتاب اسکندر مطالعات با مشاهدات توأم است و از این حیث ارزش خاصی دارد.

تردیدی نیست که مؤلف چنان که خود در لاقحه یادآور شده است کتابش را به صورت داستان ارائه داده ولی در عین حال آنچه توانسته، حقایق تاریخی را در آن گنجانده است. البته چنین کتابی برای ما ایرانیان که نام اسکندر در تاریخ و ادبیات ما موقعیتی خاص دارد پس سودمند است ای کاش روزی برای یکی از دانشمندان ایران مقدور شود که آخرین تحقیقات راجع به اسکندر را از تألیفات علمای مغرب زمین نظیر (تارن) به انضمام روایات و داستانهای گوناگون که در ادبیات اسلامی و ایرانی از نظم و نثر دربارهای او آمده گرد آورد و در این قسمت اخیراً از نوشته‌های نامیان اروپا مانند نلدکه و فریدلندر^۱ نیز استفاده کند و کتاب جامعی در خصوص شخصی که یکی از فصول مهم تاریخ بشر و تاریخ کشور ما به نام اوست بوجود آورد.

آقای هارولد لمب بالفعل در ایالت کالیفرنای آمریکا اقامت دارد. از مؤسسين انجمن «دوستان آمریکایی خاور نزدیک است» و در دانشگاه کالیفرنیا سمت مشاور در امور «اروپا آسیایی» را دارد.

مشارالیهها در ضمن اشتغالات خود، کار مطالعه و تالیف را هم مانند معمول ادامه می‌دهد و هم اکنون مشغول تألیف کتابی است در باب «زندگانی کوروش هخامنشی».

اینک دیباچه‌ای را که مؤلف برای درجه‌ی در اول این ترجمه فرستاده‌اند بی‌کم و زیاد بر وجه زیر به فارسی نقل می‌کنم.

دکتر رضا زاده شفق

دیباچه به قلم مؤلف

کوشش من در این شرح زندگانی اسکندر به منظور اعاده‌ی تعادل در تاریخ است. در گذشته مورخین غربی دوازده سال مسافرت اسکندر را که در مشرق زمین انجام داده مسکوت گذاشته و بیشتر به عملیات او در یونان و از تأثیرات او در دوره‌ی هلنی که بعد از او ظهور کرد پرداخته‌اند.

در مطالعه‌ی مراجعه‌ای که دسترس بود بر من معلوم شد که دین و فرهنگ عالی ایران در شخص اسکندر که به عنوان جهانگشا نامبرده می‌شود، تأثیر قاطعی داشته است. تصور می‌کنم ایران بود که اسکندر را با تمدن خود تسخیر کرد و نقشه‌های او را برای نسل‌های بعد بر جای گذارد.

فرسودگی و ماندگی اسکندر سبب مرگ او شد. دولت جهانی او که طرح آن را ریخته بود از بین رفت و جانشینانش گرفتار اختلافات گشتند. با این همه در واقع تحقق قسمتی از آمال او این بود که فرهنگ موسوم به «هلنی» را که در واقع فرهنگ ایرانی و هلنی باید نامید بوجود آورد و آن منبع الهام دولت‌های روم و بیزانس واقع شد. از این لحاظ راست گفته‌اند که «آنچه اسکندر انجام داد دارای اهمیت کمتری بود از آنچه می‌خواست انجام دهد».

دوستان ایرانی من در راه تکمیل تألیفاتم اغلب مشوق من بودند. جناب آقای حکمت شخصاً مرا ترغیب فرمود و جناب آقای بهاء‌الدین در عراق آثار مرا به عربی

۱- Hell enistique Hellenistic عنوانی است که مررخین به دوره‌ی متعاقب اسکندر می‌دهند به معنی دوره‌ی یونانی می‌آید. یونانیان خود را هلنی و کشورشان را هلانس می‌نامند.

ترجمه کرد.

از حیث مترجمین فارسی سعادت خاصی نصیب من شد چنانکه آقای رشید یاسمی (مرحوم) کتاب «چنگیزیان» را به فارسی ترجمه کردند، اکنون دوست عزیزم آقای دکتر رضازاده شفق کتاب «اسکندر مقدونی» را ترجمه می‌کند. بصیرت و دانش این آقایان کاری را که من اهتمام کرده‌ام تکمیل می‌کند.

هارولد لمب

www.ketab.ir